جمع بندی دین و زندگی یازدهم رشته تجربی و ریاضی

پیامبر (ص)

- **سیزده سال** برای هدایت مردم **مکه تلاش کرد**.
- پس از هجرت **به مدینه**، به **فرمان خداوند**، **حکومت اسلامی** را بنا نهاد و **ده سال** حکومت کرد.
- ایشان در **همهٔ زمینه‌های فردی و اجتماعی**، از جمله در جایگاه **رهبری**، از سوی خداوند به عنوان الگو و اسوهٔ انسان‌ها معرفی شد:

{لَقَد کانَ لَکُم فی رَسولِ اللهِ أُسوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَن کانَ یَرجُوا اللهَ وَ الیَومَ الآخِرَ وَ ذَکَرَ اللهَ کَثیرًا}

◄ سیرهٔ پیامبر (ص) در رهبری جامعه

۱) تلاش برای برقراری عدالت و برابری	• پیامبر (ص) در این مورد با قاطعیت عمل کرد و کوشید جامعه‌ای عادلانه بنا کند که در آن از تبعیض خبری نباشد و همه در برابر قانون الهی یکسان باشند. • درآمد بیت‌المال را به تساوی میان مسلمانان تقسیم کرد و فرقی میان عرب و غیرعرب نمی‌گذاشت. • در برابر پایمال شدن حق شخصی خود، بردبار و ملایم بود ولی در برابر نادیده گرفته شدن حقوق افراد جامعه می‌ایستاد و کوتاه نمی‌آمد. • متجاوزان حقوق مردم را در هر موقعیت و مقامی که بودند، مجازات می‌کرد. • سقوط اقوام و ملل پیشین از نظر ایشان به‌دلیل تبعیض در اجرای عدالت بود.
۲) محبت و مدارا با مردم	• رفتار رسول خدا (ص) با مردم به قدری محبت‌آمیز بود که مردم، ایشان را پدر مهربان خود می‌دانستند. • رسول خدا (ص) به یاران خود می‌فرمود: «بدی‌های یکدیگر را پیش من بازگو نکنید؛ زیرا دوست دارم با دلی پاک و خالی از کدورت با شما معاشرت کنم.» • هرکس به خانهٔ آن حضرت می‌رفت، به او احترام می‌گذاشت و با آنان در موارد مختلف هم سخن می‌شد و سخن آنان را می‌شنید و آنان را منع نمی‌کرد./ تنها وقتی کار حرامی مانند غیبت کردن از آنان سر می‌زد؛ در این موارد بود که آنان را از ادامهٔ بحث باز می‌داشت.
۳) سخت‌کوشی و دلسوزی در هدایت مردم	• پیامبر (ص) چنان علاقه‌مند به نجات مردم از گمراهی بود که سختی‌ها و آزارهای این راه، هرگز سبب دوری او از مردم نگردید. • آن‌قدر برای هدایتشان شبانه روز تلاش کرد که خداوند در این‌باره خطاب به مسلمانان فرمود: «رنج شما برای او سخت و دشوار است و بر [هدایت] شما حریص (به شدت علاق همند) است.»

@DaneshSad

	• با وجود تمام توهین‌های سران قریش، آن قدر با مهربانی و صبر و تحمل، به هدایت مردم ادامه می‌داد که گاه نزدیک بود از شدت غصه و اندوه فراوان از پا درآید: {لَعَلَّكَ باخِعٌ نَفسَكَ اَلّا يَكونوا مُؤمِنينَ} • حضرت علی (ع): «پیامبر یک طبیب سیّار بود، [برخلاف سایر طبیبان] او خود به سراغ مردم می‌رفت، ... با داروهای خویش بیماران غفلت‌زده و سرگشته را درمان می‌کرد.» • آن حضرت، تلاش می‌کرد حتی کسانی را که با ایشان می‌جنگیدند، هدایت کند و به سوی حق دعوت نماید.
۴) مبارزه با فقر و محرومیت	• رسول خدا (ص) با فقر مبارزه می‌کرد و به‌دنبال بنای جامعه‌ای آباد و دور از محرومیت بود. • با کوچک شمردن فقیران و بینوایان به مخالفت برمی‌خاست. • مردم را به کار و فعالیت تشویق می‌کرد، از بیکاری بدش می‌آمد و کسانی را که فقط عبادت می‌کردند و کار نمی‌کردند، مذمّت می‌کرد. • به فقیران بسیار احترام می‌گذاشت و اجازه نمی‌داد که به خاطر فقر مورد بی‌توجهی قرار گیرند و فراموش شوند. • ثروت را ملاک برتری نمی‌شمرد. به آسانی با فقیرترین و محروم‌ترین مردم می‌نشست. می‌فرمود: «به من ایمان نیاورده است کسی که شب را با شکم سیر بخوابد و همسایه‌اش گرسنه باشد.»

@DaneshSad

◄ جان و جانشین پیامبر

امیرمؤمنان، علی (ع)

- ده سال قبل از بعثت پیامبر در خانهٔ کعبه به دنیا آمد.
- پدرش حضرت ابوطالب به پیشنهاد پیامبر، نام ایشان را «علی» گذاشت. این نام به معنی «والا» و «بلندمرتبه» است.
- سه یا چهار سال بیش‌تر نداشت که به خانهٔ پیامبر آمد و چندین سال نزد ایشان زندگی می‌کرد.

توصیف حضرت علی (ع) در کلام پیامبر (ص)

- «سوگند به خدایی که جانم در دست قدرت اوست، این مرد و شیعیان و پیروان او، رستگارند و در روز قیامت، اهل نجات‌اند.»
- «این مرد اولین ایمان آورنده به خدا، وفادارترین شما در پیمان با خدا، راسخ‌ترین شما در انجام فرمان خدا، صادق‌ترین شما در داوری بین مردم، بهترین شما در رعایت مساوات بین آن‌ها و ارجمندترین شما نزد خداست.»
- آیهٔ {اِنَّ الَّذينَ آمَنوا وَ عَمِلُوا الصّالِحاتِ اُولئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ}، پس از جملات پیامبر (ص) نازل شد و مصداق خیرالبریهٔ (بهترین مخلوقات)، حضرت علی و پیروان ایشان هستند.

تعریف شیعه: شیعه، مسلمانی است که به فرمان خدا و پیامبر (ص)، امیرالمؤمنین علی (ع) را جانشین پیامبر می داند و از او پیروی می‌کند.

جمع بندی دین و زندگی یازدهم رشته تجربی و ریاضی

◀ برخی ویژگی‌های حضرت علی (ع) در رهبری جامعه

۱) عدالت بی‌مانند	• امام علی (ع) از همان آغاز با الگو قرار دادن سیره و روش پیامبر (ص)، مبارزه با تبعیض و نابرابری و برقراری عدالت را سرلوحهٔ کار خود قرار داد. • «ای مردم، گروهی بیش از حق خود از بیت‌المال و اموال عمومی برداشته‌اند و جیب خود را انباشته‌اند و ملک و باغ خریده‌اند ... اینان در حقیقت ننگ دنیا و عذاب آخرت را خریده‌اند؛ اما بدانید که من حق مردم مظلوم را از اینان بازم یستانم و از این پس سهم همهٔ مسلمانان را از بیت‌المال به‌طور مساوی خواهم داد.» • «سوگند به خدا اگر همهٔ دنیا را [با تمام وسعتش] به من بدهند تا به اندازهٔ گرفتن پوست جو، از دهان موری خدا را نافرمانی کنم، نخواهم کرد.
۲) علم بی‌کران	• ایشان در جهان‌شناسی، انسان‌شناسی، دین‌شناسی، حکومت و کشورداری، نظام اجتماعی و سایر موضوعات مورد نیاز هدایت و سعادت انسان، سخن گفته و ما را راهنمایی کرده است. • کتاب «نهج‌البلاغه» که بخشی از سخنرانی‌ها، نامه‌ها و پند و اندرزهای ایشان را در خود جای داده، حکایتگر این دانش بی‌مانند است. • ابن ابی‌الحدید که از دانشمندان بزرگ اهل سنت است، شرح مفصلی بر نهج‌البلاغه نوشته، در مقدمهٔ کتاب خود می‌گوید: «به حق، سخن علی را از سخن خالق (قرآن) فروتر و از سخن مخلوق (دیگر انسان‌ها) برتر خوانده‌اند.» • حدیث «اَنَا مَدینَةُ الْعِلْمِ وَ عَلِیٌّ بابُها فَمَنْ اَرادَ الْعِلْمَ فَلْیأْتِها مِنْ بابِها»، بیانگر عصمت علمی حضرت علی (ع) است.

@DaneshSad